T013 BD IV 190-Q25-P29 Tinh Tấn Tu Khổ Hạnh-Phật Bản Hạnh Tập

Đại Tạng Kinh (Linh Sơn Pháp Bảo)

KINH PHAÄT BAÛN HAÏNH TAÄP QUYEÅN 25

Phaåm 29: TINH TAÁN TU KHOÅ HAÏNH (Phaàn 2)

Vaøo moät hoâm trôøi muøa xuaân töôi ñeïp, vua Tònh Phaïn du ngoaïn, thaáy taát caû thaûo moäc trong hoa vieân ñeàu ñaâm choài naûy loäc, traêm hoa ñua nôû, quang caûnh saùng töôi; caùc ao hoà raûi raùc ñoù ñaây ñaày nhöõng loaøi ngoãng nhaïn, hoàng nhaïn, oan öông... treân maët nöôùc, treân caùc caønh caây coù caùc loaøi chim nhö Anh duïc, Anh voõ, Caâu-si-la, hoaëc caùc loaïi Khoång töôùc, Ca-laêng-taàn-giaø, Maïng maïng... cuøng nhau vui ñuøa ca haùt líu lo aâm thanh vi dieäu. Nghe tieáng chim hoùt, nhaø vua thôû than suøi suït, gaït leä than: –OÂi thoâi! Thaùi töû Taát-ñaït-ña con ta boãng nhieân boû ta xuaát gia, vaéng boùng ñaõ qua saùu naêm chaúng thaáy maët con. Than oâi! Ngaøy nay moät mình ta thoï höôûng cuoäc soáng nhö theá naøy, bieát laøm gì ñaây khi ta khoâng thaáy Taát-ñaït-ña con ta. ÔÛ ñaây ngaøy ñeâm coù theå nöõ luoân haàu hai beân mình, taáu ñuû caùc loaïi aâm nhaïc nhö khoâng haàu, tyø baø, ñaøn saéc... Ta ñang thoï höôûng thuù vui nguõ duïc tuyeät vôøi naøy, coøn con ta taïi sao soáng moät mình trong röøng nuùi vaéng veû khoâng boùng ngöôøi, bò caùc loaøi daõ thuù sö töû, hoå lang, baïch töôïng... bao vaây; hoaëc bò chuùng duøng nanh vuoát ngaáu nghieán taøn haïi con ta ôû nôi ñoù naøo ai hay bieát, hoaëc soáng hoaëc cheát baët voâ aâm tín! Taâm traïng buoàn raàu khoå naõo thöông nhôù khoâng vui cuûa vua Tònh Phaïn nhö vaäy. Baáy giôø Boà-taùt ñang tu khoå haïnh nôi xöù Öu-laàu-taàn-loa, thaân theå gaày oám toài teä, muoán ñöùng daäy ñi ñöùng, nhöng söùc khoâng giöõ noåi thaân hình, neân vöøa muoán ñöùng daäy laïi bò ngaõ nhaøo xuoáng ñaát. Khi ñoù chö Thieân coõi Ñòa cö thaáy vieäc nhö vaäy, cho raèng Boà-taùt saép qua ñôøi, neân trong taâm öu saàu, roài truyeàn vôùi nhau: "Ngaøy nay Thaùi töû Taát-ñaït-ña ñaõ gaàn qua ñôøi." Khi aáy, trong chuùng chö Thieân coù moät Thieân töû voäi vaõ ñi ñeán choã vua Tònh Phaïn ñang ngöï, ñeán nôi taâu vôùi Ñaïi vöông: –Ñaïi vöông phaûi bieát, Thaùi töû Taát-ñaït-ña cuûa Ñaïi vöông boû boán chaâu thieân haï vaø baûy baùu, vaøo nuùi xuaát gia, do Ngaøi tu khoå haïnh neân nay ñaõ boû maïng. Laïi coù moät Thieân töû khaùc cuõng ôû trong chuùng chö Thieân Ñòa cö, voäi vaõ ñeán choã Ñaïi vöông Tònh Phaïn, baïch vôùi nhaø vua: –Ñaïi vöông phaûi bieát, Thaùi töû Taát-ñaït-ña cuûa Ñaïi vöông tuy chöa cheát, nhöng maïng soáng khoâng quaù baûy ngaøy nöõa. Ñaïi vöông Tònh Phaïn nghe tin chö Thieân Ñòa cö noùi nhö vaäy, vì thöông nhôù con trong loøng böùc xuùc öu saàu khoå naõo la lôùn leân: –OÂi thoâi con ta ôi! Con cheát moät mình trong röøng vaéng! Con tuy ñöôïc thaân ngöôøi khoâng chòu höôûng thuù vui nguõ duïc, laïi cuõng khoâng chöùng ñöôïc phaùp vò voâ thöôïng. Ñaïi vöông noùi lôøi nhö vaäy roài, taâm thaân meâ loaïn ngaõ nhaøo treân maët ñaát cheát giaác. Hoaøng gia doøng hoï Thích boãng nghe tieáng ta thaùn cuûa Ñaïi vöông Tònh Phaïn nhö vaäy, ñeàu voäi vaøng

chaïy ñeán cung Ñaïi vöông. Ñeán nôi hoï duøng lôøi an uûi taâm traïng Ñaïi vöông: –Ñaïi vöông chôù khoå naõo nhö vaäy, laïi nöõa long nhan ngaøy nay cuûa Ñaïi vöông quaù suy yeáu, chaúng neân vì vieäc naøy maø haïi ñeán tính maïng.

Ñaïi vöông hoûi: –Ngaøy nay, nôi thaønh Ca-tyø-la-veä naøy thaân toäc quyeán thuoäc cuûa ta ñöôïc bao nhieâu ngöôøi hieän ôû nôi ñaây? Taát caû hoaøng gia doøng toäc hoï Thích lieàn taâu Ñaïi vöông: –Ñaïi vöông bieát cho, nay doøng hoï Thích ôû nôi ñaây coù taát caû chín vaïn chín ngaøn ngöôøi. Ñaïi vöông laïi hoûi: –Naøy caùc khanh quyeán thuoäc, neáu muoán baûo toàn taùnh maïng ta, thì caùc khanh neân mau mau ñi tìm Thaùi töû Taát-ñaït-ña con ta nay ôû choã naøo? Khi aáy, taát caû quyeán thuoäc doøng hoï Thích ñeàu taâu: –Ñaïi vöông phaûi bieát, Ñaïi vöông coù theå duøng moät tay naém laáy caùc nuùi röøng, nuùi Thieát vi vaø caùc bieån lôùn, nuùi Tu-di maø neùm ñi phöông khaùc. Vieäc naøy coøn coù theå laøm ñöôïc. Coøn Thaùi töû Taát-ñaït-ña chöa heát phieàn naõo, thì daàu cho taäp trung taát caû moïi ngöôøi nôi theá gian vaø chö Thieân naøy ñeå tìm caùch ñöa Thaùi töû veà hoaøng cung, vieäc naøy hoaøn toaøn khoâng theå ñöôïc. Luùc aáy ngöôøi con quoác sö hoï Thích teân laø Öu-ñaø-di taâu Ñaïi vöông: –Ñaïi vöông bieát cho, con ngaøy nay coù theå ñeán choã Thaùi töû Taát-ñaït-ña xuaát gia, ñem heát taâm löïc duøng lôøi khuyeân nhuû ñöa Thaùi töû trôû veà hoaøng cung. Ñaïi vöông nghe qua lôøi taâu nhö vaäy, lieàn baûo ngöôøi con cuûa quoác sö: –Hay thay Öu-ñaø-di! Khanh coù theå ñeán beân Thaùi töû, neáu nhö Thaùi töû chaáp nhaän lôøi cuûa khanh trôû laïi hoaøng cung, thì khanh neân theo saùt Thaùi töû, mau mau cuøng nhau trôû veà. Coøn nhö Thaùi töû khoâng chòu veà, thì khanh cuõng laùnh khoûi nôi ñaây khoâng ñöôïc gaëp maët ta. Taïi sao nhö vaäy? Vì khanh noùi nhö vaäy, tuy giaûi ñöôïc noãi phieàn muoän cuûa ta, nhöng neáu Thaùi töû khoâng veà thaáy laïi maët khanh, thì ta bò thaát voïng, caøng taêng söï öu saàu. Luùc baáy giôø, Öu-ñaø-di, ngöôøi con cuûa quoác sö söûa sang xa giaù, khôûi haønh töø thaønh Ca-tyø-la, tröïc chæ höôùng bôø soâng Ni-lieân thuoäc xöù Öu-laàu-taàn-loa. Khi ñeán nôi, tröôùc tieân Öu-ñaø-di thaáy nhoùm naêm ngöôøi Kieàu-traàn-nhö coù maët nôi ñaây, lieàn hoûi: –Thöa Nhaân giaû Kieàu-traàn-nhö, hieän nay Thaùi töû Taát-ñaït-ña ôû choã naøo? Kieàu-traàn-nhö ñaùp lôøi Öu-ñaø-di: –Thaùi töû Taát-ñaït-ña ñaõ vaøo trong röøng ñang tu khoå haïnh. Öu-ñaø-di laïi hoûi tieáp: –Ngöôøi haàu caän Thaùi töû teân gì? Kieàu-traàn-nhö ñaùp: –Naøy Öu-ñaø-di, ngöôøi ñoù teân laø A-xa-du (nhaø Tuøy dòch laø Ñieàu Maõ), oâng neân hoûi ngöôøi naøy. Khi aáy Öu-ñaø-di lieàn ñeán tröôùc A-xa-du thöa: –Naøy A-xa-du, oâng coù theå ñeán choã cuûa Thaùi töû, taâu giuøm ta lôøi naøy: "Vöông phuï cuûa Thaùi töû coù sai söù giaû ñeán ñaây muoán ra maét Thaùi töû." Ñieàu Maõ ñaùp lôøi Öu-ñaø-di: –Ta thaät khoâng daùm ñeán gaëp Thaùi töû ñeå trình lôøi noùi naøy. Taïi sao nhö vaäy? Thöa Nhaân giaû, Thaùi töû ñaõ tu khoå haïnh traûi qua saùu naêm. Töø khi Ngaøi xuaát gia cho ñeán nay, chöa töøng höôùng maët veà choán queâ nhaø, chæ ngoài quay löng veà thaønh Ca-tyø-la. Taïi sao nhö vaäy? Vì nhaøm chaùn nguy hieåm cuûa cuoäc ñôøi. Naøy Öu-ñaø-di, moät mình oâng coù theå vaøo röøng dieän kieán Thaùi töû ñeå trình baøy lôøi daïy cuûa phuï vöông. Khi aáy Öu-ñaø-di moät mình ñi vaøo röøng, thaáy Boà-taùt naèm treân maët ñaát, töø ñaàu ñeán

chaân ñeàu bò buïi phuû khoâng coøn oai nghieâm töôi saùng, cuøng vôùi maøu ñaát, thaân theå gaày oám khoâng coøn moät chuùt thòt, chæ da boïc laáy xöông giöõ thaân maø thoâi. Ñoâi maét saâu thaúm, gioáng nhö ngoâi sao ñaët döôùi ñaùy gieáng, toaøn thaân co quaép caùc ñoát xöông ñeàu giaõn ra. Öu-ñaø-di thaáy thaân hình Boà-taùt nhö vaäy, ñöa cao hai tay keâu gaøo khoùc loùc la lôùn leân: –OÂi thoâi! OÂi thoâi! Ngöôøi con doøng hoï Thích cuûa chuùng ta, ngaøy nay boãng gaëp tai naïn ñeán noãi naøy. Thuôû xöa, thaân hình tuaán tuù, nhan saéc tuyeät vôøi ñaùng yeâu vaäy maø ngaøy nay thaân theå ra noâng noåi theá naøy, gioáng nhö ñaát khoâng khaùc. Ñaõ khoâng ñöôïc giaûi thoaùt an laïc, maø ngöôïc laïi toån haïi uoång phí thaân hình toát ñeïp. Khi aáy, nghe tieáng keâu gaøo cuûa Öu-ñaø-di, Boà-taùt hoûi: –Ngöôøi naøy laø ai maø trong loøng öu saàu, aûo naõo keâu la gioáng nhö tieáng cuûa ngöôøi bò löûa ñoát vaäy? Öu-ñaø-di ñaùp laïi lôøi Boà-taùt: –Baïch Thaùi töû, toâi laø con cuûa Quoác sö trong nöôùc cuûa Thaùi töû, teân Öu-ñaø-di, ñöôïc Ñaïi vöông Tònh Phaïn, phuï vöông cuûa Ngaøi phaùi ñeán ñaây thaêm vaø ngheânh ñoùn Thaùi töû. Boà-taùt laïi noùi: –Naøy Öu-ñaø-di, Ta khoâng caàn ñeán söù giaû phieàn naõo naøy, Ta chæ muoán ñöôïc söù giaû Nieát-baøn, khoâng muoán söù giaû sinh töû cuûa phuï vöông. Öu-ñaø-di laïi thöa Boà-taùt: –Baïch Ñaïi thaùnh Thaùi töû, Nhaân giaû ngaøy nay laäp theä nguyeän gì kieân cöôøng ñeán theá naøy? Boà-taùt ñaùp lôøi Öu-ñaø-di: –Nguyeän raèng thaân Ta ôû nôi maûnh ñaát naøy, duø bò nghieàn naùt nhö haït meø ñen hay haït caûi traéng, neáu khoâng ñöôïc phaùp töï lôïi vaø lôïi tha. Taâm Ta vaãn tinh taán quyeát khoâng buoâng xuoâi maø sinh bieáng nhaùc. Thaân taâm Ta ngaøy nay chæ theä nguyeän nhö vaäy. Öu-ñaø-di baïch Boà-taùt: –Taâu Ñaïi thaùnh Thaùi töû, toâi ôû tröôùc maët Ñaïi vöông Thaùi töû ñaõ nhaän lôøi theà: “Con phaûi quyeát ñònh keà beân Thaùi töû cuøng nhau trôû veà thaønh.” Ngaøy nay, Thaùi töû ñaõ theä nguyeän saâu naëng nhö vaäy, neáu nhö chöa ñöôïc phaùp töï lôïi vaø lôïi tha maø boû thaân maïng thì laøm sao toâi daùm rôøi Thaùi töû ñeå traùi lôøi theä nguyeän cuûa toâi maø moät mình trôû veà vaøo thaønh Ca-tyø-la! Boà-taùt moät laàn nöõa baûo Öu-ñaø-di: –Naøy Öu-ñaø-di, Ta ôû nôi ñaây tu khoå haïnh, neáu nhö chöa ñöôïc phaùp töï lôïi, nöûa chöøng treân ñöôøng taàm ñaïo maø boû maïng, oâng neân nhaët thi theå cuûa Ta khieâng vaøo thaønh Ca-tyø-la theo cöûa thaønh luùc tröôùc Ta ra ñi. Haõy vì Ta, oâng tuyeân boá vôùi taát caû daân chuùng trong ngoaøi thaønh Ca-tyø-la: “Ñaây laø haøi coát thi theå cuûa ngöôøi tinh taán cöông quyeát giöõ lôøi chaân thaät, laäp theä nguyeän chaùnh taâm chaùnh yù.” Naøy Öu-ñaø-di, laïi vì Ta, oâng ñaùp lôøi hoûi cuûa phuï vöông, oâng neân taâu theá naøy: “Ñaïi vöông phaûi bieát, Thaùi töû ñaõ vì heát söùc tinh taán, chaúng phaûi do giaûi ñaõi neân ngaøy nay ñaõ boû maïng. Cöông quyeát giöõ lôøi chaân thaät neân ñaõ boû maïng, chöù khoâng doái traù.” Naøy Öu-ñaø-di, ngaøy nay Ta tuy nhö vaäy, nhöng ôû trong röøng ban ñeâm ta moäng thaáy voâ löôïng chö Thieân aån thaân ñeán beân Ta, ñaûnh leã döôùi chaân vaø baïch: “Thaùi töû Taát-ñaït- ña, ngaøy nay Ngaøi neân raát hoan hyû! Töø nay trôû ñi, noäi trong baûy ngaøy nöõa, nhaát ñònh Ngaøi seõ thaønh töïu ñieàu lôïi ích vó ñaïi.” Naøy Öu-ñaø-di, Ta moäng thaáy nhö vaäy, hoaøn toaøn khoâng phaûi laø khoâng coù. Naøy Öu-ñaø-di, oâng neân trôû veà hoaøng cung, Ta chaúng caàn cuøng

oâng laøm baïn. Khi Öu-ñaø-di nghe lôøi theä nguyeän cuûa Boà-taùt nhö vaäy, neân khoâng coøn chuùt gì hy voïng, lieàn rôøi khoûi choã Boà-taùt ngoài trong röøng, moät mình ñi ra khoûi röøng. Sau khi ra khoûi röøng, vò naøy trôû veà thaønh Ca-tyø-la ñeå yeát kieán Ñaïi vöông Tònh Phaïn. Ñeán hoaøng cung, oâng ta taâu Ñaïi vöông Tònh Phaïn: –Ñaïi vöông bieát cho, Vöông töû Taát-ñaït-ña bình an duõng maõnh, coøn soáng chaúng phaûi cheát. Ñaïi vöông Tònh Phaïn noùi: –Neáu Thaùi töû con ta bình an khoâng cheát, ta coøn gì saàu muoän. Sau khi nghe lôøi taâu cuûa Öu-ñaø-di, nhaø vua raát hoan hyû. Thuôû aáy Ma vöông Ba-tuaàn ôû Duïc giôùi muoán laøm nhieãu loaïn Boà-taùt, neân trong saùu naêm Boà-taùt tu khoå haïnh, thöôøng luoân luoân aâm thaàm saùt beân Boà-taùt ñeå tìm cô hoäi sai laàm nho nhoû maø chaúng coù. Coù keä noùi: Khung caûnh vaéng laëng thaät tuyeät vôøi Toøng laâm phong caûnh caây töôi toát Öu-laàu-taàn-loa phía Ñoâng naøy Beân caïnh bôø soâng Ni-lieân-thieàn Ñòa theá nôi ñaây Ngaøi choïn ñöôïc Theä nguyeän kieát giaø haønh khoå haïnh Phaùt taâm duõng maõnh ñaïi tinh caàn Nhaát ñònh ñeán nay, Ta giaûi thoaùt. Ma vöông Ba-tuaàn tôùi nôi naøy Ñem lôøi ñöôøng maät doái thöa raèng: “Cuùi xin Nhaân giaû soáng laâu daøi Thoï maïng laâu daøi môùi ñaéc phaùp Soáng laâu môùi ñöùc ñöôïc töï lôïi Töï lôïi veà sau khoûi hoái tieác. Giôø ñaây Nhaân giaû thaân gaày oám Nhaát ñònh seõ cheát trong choác laùt Nay thaät, Nhaân giaû ngaøn phaàn cheát May ra phöôùc ñöùc soáng moät phaàn. Neân boá thí nhieàu cuùng chö Thieân Ñoái vôùi thaàn löûa neân teá töï Nhôø vaäy môùi ñöôïc coâng ñöùc nhieàu Tu taäp thieàn ñònh coù ích chi Xuaát gia taàm ñaïo thaät gian nan Ñieàu phuïc töï taâm ñaâu phaûi deã.” Ma gaàn Boà-taùt baèng caùch aáy Duøng ñuû lôøi leõ giaû ngôïi khen. Boà-taùt khi aáy gioïng dòu hieàn Duøng lôøi saâu saéc ñaùp Ma vöông: “Ba-tuaàn phoùng daät, ngöôi baát thieän Vì caàu töï lôïi, haønh theá phaùp Taâm oâng cho ñoù laø phöôùc ñöùc

Roát cuoäc khoâng caàu ñöôïc maûy may.
Neáu ngöôøi thaät söï caàu phöôùc ñöùc
Chaúng neân noùi ra lôøi nhö vaäy
Khoå cheát vôùi ta ñoàng nhö soáng
Thaät khoâng moät nieäm sôï bò cheát.
Giaû söû chuùng sinh ñeàu taän dieät
Taâm ta hoaøn toaøn khoâng thoaùi chuyeån
Nay xaây caàu lôùn qua bieån duïc
Tinh taán duõng maõnh tu phaïm haïnh.
Neáu do phong tai thoåi theá gian
Taát caû caùc soâng coøn khoâ caïn
Huoáng chi maùu, dòch trong thaân theå
Chaát nöôùc trong ngöôøi cuõng caïn khoâ,
Môõ tuûy chaát öôùt bò khoâ tröôùc
Keá ñeán da thòt laïi khoâ sau
Da thòt tieâu roài khí löïc keùm

Taâm yù baáy giôø môùi tòch ñònh.
Taát caû tinh taán theâm taêng tröôûng,
Chæ coøn ñi vaøo cöûa chaùnh ñònh
Ta nay muoán tu phaùp haïnh naøy,
Mong caàu ñaït ñeán Voâ thöôïng giaùc.
Do ñoù, thaân maïng Ta khoâng tieác
Ngöôi bieát taâm Ta thaät thanh tònh
Taâm Ta ñaõ ñaït choã chí thaønh
Trí tueä trang nghieâm thaät beàn vöõng.
Theá gian chöa thaáy coù ngöôøi naøo
Coù theå ngaên ñöôïc Ta tinh taán
Ta thaø chòu cheát maát maïng ngöôøi
Khoâng caàn soáng laâu nôi cung ñieän.
Tröôïng phu thaø cheát, caàn chieán ñaáu
Quyeát chaúng tham soáng, haøng keû khaùc
Duõng maõnh ñaõ chieán thaéng ñoái phöông
Ñòch ñaõ haøng roài, naøo coù sôï!
Duõng kieän thì phaù ñöôïc keû ñòch
Ta chaúng bao laâu phaù ma chuùng:
Ma quaân thöù nhaát laø tham duïc
Teân ma thöù hai chaúng hoan hyû
Thöù ba ñoùi khaùt cuøng laïnh noùng
Ñam meâ aùi duïc, ma thöù tö
Ma thöù naêm chính laø thuøy mieân
Kinh haõi sôï seät, ma thöù saùu
Meâ hoaëc nghi ngôø, ma thöù baûy
Saân haän phaãn noä, ma thöù taùm
Thöù chín teân laø tranh lôïi döôõng
Ngu si voâ tri ma thöù möôøi
Cao ngaïo kieâu caêng ma möôøi moät Möôøi hai thöôøng hay huûy nhuïc ngöôøi. Caùc ngöôi quyeán thuoäc ma Ba-tuaàn Quaân maõ haønh ñoäng ñeàu haéc aùm Chuùng ma ñeán ñaây haïi haønh giaû Nhöõng baäc Sa-moân Baø-la-moân. Boïn ngöôi thöôøng ñi khaép theá gian Meâ hoaëc taát caû trôøi vaø ngöôøi Quaân maõ caùc ngöôøi gaëp phaûi Ta Ñem binh trí tueä raát huøng cöôøng Coù taøi chieán thaéng chaúng coøn ai Ñaïi quaân caùc ngöôi bò phaù saïch Nhö nöôùc laøm raõ bình ñaát soáng Quaân ngöôi tieâu taùn chaúng khaùc naøo. Taâm Ta chaùnh ñònh vöõng nhö nuùi Phöông tieän trí tueä ñeàu thaønh töïu Taâm khoâng phoùng daät tu chaùnh haïnh Ngöôøi sao tìm ñöôïc chuùt loãi laàm!" Baáy giôø Boà-taùt laïi suy nghó theá naøy: "Neáu trong quaù khöù coù Sa-moân hay Baø-la- moân, vì töï lôïi maø tu taäp caùc phaùp ñaïi khoå haïnh, hoaëc taâm chaúng vui, hoaëc caû thaân taâm chaúng

vui, vôùi caùc caûm thoï nhö vaäy, thì caùc Sa-moân Baø-la-moân cuõng chaúng hôn khoå haïnh nhö Ta ngaøy nay do caàu töï lôïi, neân thaân vaø taâm chòu caùc khoå, chaúng vui. Neáu ôû ñôøi vò lai, coù caùc Sa-moân vaø Baø-la-moân vì caàu töï lôïi, thaân taâm thoï caùc khoå haïnh, cuõng chaúng hôn caùc khoå haïnh cuûa Ta ngaøy hoâm nay do caàu töï lôïi, maø thaân taâm chòu caùc khoå haïnh. Nhöng Ta vaãn chöa chöùng ñöôïc phaùp thöôïng nhaân, chöa ñöôïc tri kieán, cuõng chöa chöùng ñöôïc taêng ích, vaäy coù thöù ñaïo naøo ñeå chöùng ñöôïc ñaïo quaû Boà-ñeà?" Roài Boà-taùt laïi tö duy tieáp: "Ta nhôù khi coøn trong cung cuûa phuï vöông, ñi xem noâng daân canh taùc, Ta gaëp taøng caây Dieâm-phuø-ñeà maùt meû. Thaáy roài, lieàn tónh toïa döôùi taøng caây, Ta xaû boû taát caû taâm duïc nhieãm, nhaøm chaùn caùc phaùp baát thieän, khôûi taâm phaân bieät öa thích tòch ñònh neân sinh hyû laïc, chöùng ñöôïc Sô thieàn. Ta haõy tö duy laïi thieàn ñònh ñoù, con ñöôøng naøy chaéc höôùng veà ñaïo Boà-ñeà." Boà-taùt suy nghó nhö vaäy roài, y nhö phaùp nhaát taâm chaùnh quaùn, nhaäp vaøo caûnh tòch ñònh, mong nhôø thieàn ñònh naøy maø ñaït ñeán giaùc ngoä. Ngaøi lieàn noùi keä: Phaùp moân khoå haïnh chaúng ly duïc Chaúng phaûi chaùnh ñaïo ñeán Boà-ñeà Chaúng phaûi thaéng nhaân caàu giaûi thoaùt Chæ laø laøm khoå cho thaân taâm. Ngaøy nay neáu Ta muoán tu hoïc Caàn phaûi nhö xöa xem canh taùc Ngoài döôùi taøng caây Dieâm-phuø noï Lìa nhieãm chöùng ñöôïc ñònh Töù thieàn. Khi aáy Boà-taùt laïi suy nghó: "Laïc cuûa thieàn ñònh chæ lìa caùc duïc vaø phaùp baát thieän, Ta naøo khoâng bieát caùi laïc ñoù, Ta neân chöùng caùi laïc ñoù, vì muoán thaønh töïu Nhaát thieát tri kieán.

Roài Boà-taùt laïi suy nghó: "Ta muoán thaønh töïu caùi laïc cuûa Nhaát thieát tri kieán caàn phaûi coù söï soáng an laïc. Nhöng ngaøy nay Ta suy nhöôïc khoâng coù söùc löïc, thì laøm sao vôùi chieác thaân suy nhöôïc yeáu ñuoái naøy maø coù theå ñaït ñöôïc laïc aáy? Do vaäy, luùc naøy Ta caàn thaân theå khoûe maïnh, phaûi aên nhöõng thöùc aên thoâ; nhö laø ñaäu naáu hay baùnh buùn; hoaëc duøng daàu hoaëc bô ñeå thoa treân thaân, roài sau ñoù môùi duøng nöôùc noùng taém röûa thaân theå." Boà-taùt noùi vôùi ngöôøi haàu caän Baø-la-moân: –Naøy Ñeà-baø, keå töø nay, Ta khoâng duøng nhöõng thöùc aên nhö tröôùc ñeå duy trì thaân maïng. YÙ Ta muoán coù thöùc aên boå döôõng hôn ñeå hoài phuïc cô theå nhö laø aên uoáng caùc thöù baùnh, buùn, ñaäu naáu...; hoaëc daàu môõ ñeå thoa treân thaân vaø nöôùc noùng ñeå taém goäi. OÂng coù theå saém ñuû caùc thöù naøy cho Ta chaêng? Ñeà-baø baïch Boà-taùt: –Ngaøy nay, toâi khoâng coù caùc thöù nhö vaäy, laïi nöõa nhaø toâi ngheøo khoâng theå saém caùc vaät ñoù, vaû laïi neáu luùc naøy daâng hieán lieàn cho Boà-taùt cuõng khoâng theå ñöôïc. Nhöng Nhaân giaû phaûi laäp lôøi theà, thì toâi seõ vì Nhaân giaû duøng moïi phöông tieän tìm caàu. Boà-taùt hoûi: –OÂng muoán Ta laäp lôøi theà gì? Ñeà-baø baïch Boà-taùt: –Khi Nhaân giaû tu khoå haïnh roài, taâm nguyeän ñöôïc vieân maõn, khi aáy Nhaân giaû boá thí phaùp cho toâi, roài laïi ñeán nhaø toâi thoï vaät thöïc do toâi cuùng döôøng. Boà-taùt ñaùp: –Ñuùng theo lôøi nguyeän cuûa oâng. Khi Baø-la-moân Ñeà-baø ñöôïc Boà-taùt höùa khaû roài, lieàn vaâng lôøi Boà-taùt ra ñi, höôùng veà nhaø Baø-la-moân Tö-na-da-na. Ñeán nôi Ñeà-baø noùi vôùi Baø-la-moân ñoù: –Thöa Nhaân giaû, mong raèng vui vôùi phaùp

haïnh, hieän caùch laøng naøy chaúng bao xa, coù moät Sa-moân tu ñaïi khoå haïnh, Ngaøi traûi qua nhieàu naêm thaùng khoâng aên, nay muoán caàu thöùc aên; hoaëc côm, buùn, baùnh, bô môõ, maät, ñaäu naáu...; hoaëc daàu thoa thaân vaø caàn nöôùc noùng taém goäi. Nhaân giaû coù theå cung caáp caùc thöù ñoù chaêng? Thuôû aáy, nhaø Baø-la-moân Quaân Töôùng Tö-na-da-na coù hai ngöôøi con gaùi, moät teân laø Nan-ñaø (nhaø Tuøy dòch laø Hyû), ngöôøi thöù hai teân laø Baø-la (nhaø Tuøy dòch laø Löïc). Hai naøng naøy dung nhan thaät ñoan trang xinh ñeïp, ôû theá gian ít ai saùnh baèng. Tröôùc ñaây, hai naøng töøng nghe: "Caùch ñaây veà phöông Baéc ôû döôùi chaân Tuyeát sôn, coù moät xöù thuoäc doøng hoï Thích teân laø Ca-tyø-la-baø-toâ-ñoâ. Vò vua trò vì thaønh naøy hoï Thích teân laø Tònh Phaïn, ñaïi phu nhaân thöù nhaát cuûa vua teân laø Ma-da. Hoaøng haäu sinh moät Thaùi töû, hình dung ñeïp ñeõ tuyeät vôøi, dung nhan phi thöôøng heát söùc deã thöông, saéc thaân nhö vaøng, treân ñiûnh ñaàu troøn nhö chieác loïng, muõi nhö chim anh voõ, tay daøi quaù goái, taát caû boä phaän treân ngöôøi ñeàu ñaày ñaën, caùc caên hoaøn bò, gioáng nhö töôïng vaøng, ñaày ñuû ba möôi hai töôùng ñaïi nhaân trang nghieâm thaân theå, khaép thaân ñaày ñuû taùm möôi veû ñeïp. Sau khi Thaùi töû ñaûn sinh, nhaø vua môøi töôùng sö ñeán xem töôùng Thaùi töû, töôùng sö tieân ñoaùn: "Neáu Thaùi töû ôû taïi gia nhaát ñònh seõ laøm Chuyeån luaân thaùnh vöông cai trò boán chaâu thieân haï, laøm chuû coõi ñaïi ñòa naøy, ñaày ñuû baûy baùu, duøng chaùnh phaùp trò hoùa theá gian. Neáu Thaùi töû xuaát gia seõ thaønh Baäc Voâ Thöôïng Chaùnh Ñaúng Chaùnh Giaùc, tieáng ñoàn khaép moïi nôi." Hai naøng nghe danh tieáng Thaùi töû, neân ñaõ töøng toû loøng mô öôùc vôùi cha mình: "Con töøng nghe Thaùi töû hoï Thích ñeïp ñeõ deã thöông voâ song nhö vaäy, Thaùi töû coù theå laøm choàng chuùng con." Quaân Töôùng Tö-na-da-na bieát ñöôïc tin töùc Boà-taùt qua Baø-la-moân Ñeà-baø, beøn baûo

hai ngöôøi con gaùi: –Loøng mô öôùc cuûa chò em con seõ thaønh hieän thöïc. Taïi sao? Caùc con haõy mau ñeán choã Ñaïi Sa-moân tu khoå haïnh kia. Ñeå laøm gì? Sau khi hai con ñeán ñoù roài, thöa thænh cung kính cuùng döôøng thöùc aên, daâng hieán daàu vaø bô duøng ñeå thoa thaân, roài sau ñoù cung caáp nöôùc noùng ñeå Sa-moân taém goäi. Do vieäc laøm naøy, söï mô öôùc cuûa hai con seõ ñöôïc thaønh töïu. Hai coâ gaùi cuûa Quaân Töôùng nghe cha daïy nhö vaäy, lieàn ñem theo thöïc phaåm, daàu vaø bô..., nhöõng vaät phaåm saún coù trong nhaø, ñi ñeán choã Boà-taùt khoå haïnh. Ñeán nôi hai naøng leã döôùi chaân Boà-taùt, roài ñem vaät thöïc daâng leân vaø baïch Boà-taùt: –Nguyeän Toân giaû naïp thoï vaät thöïc daâng cuùng cuûa toâi. Boà-taùt nhaän vaät thöïc cuûa hai naøng, töï yù thoï thöïc, laáy daàu vaø bô thoa vaøo thaân, roài sau ñoù môùi duøng nöôùc noùng taém röûa. Khi Boà-taùt duøng daàu bô thoa vaøo thaân, moãi thöù theo loã chaân loâng huùt vaøo beân trong cô theå, gioáng nhö ñoáng ñaát hay ñoáng caùt, taát caû daàu bô thaám vaøo beân trong, khoâng coù moät chuùt ôû beân ngoaøi. Ñuùng vaäy, ñuùng vaäy. Daàu bô thoa vaøo thaân Boà-taùt ñeàu huùt heát vaøo beân trong, khoâng coù moät chuùt dính beân ngoaøi. Thaân theå Boà-taùt luùc baáy giôø vaãn chöa hoài phuïc nhö xöa. Khi Boà-taùt thoï thöïc xong, baûo hai naøng: –Hai chò em ngöôøi muoán hoài höôùng coâng ñöùc

naøy veà yù muoán gì? Hai naøng baïch Boà-taùt: –Thöa Ñaïi Thieän Toân giaû, tröôùc ñaây chuùng toâi nghe doøng hoï Thích haï sinh moät Thaùi töû, hình dung ñoan chaùnh deã thöông, treân theá gian naøy khoâng coù ngöôøi thöù hai, chuùng toâi nguyeän vò Thaùi töû ñoù cuøng keát nghóa traêm naêm. Boà-taùt baûo: –Naøy hai chò em, ta chính laø Thaùi töû doøng hoï Thích. Töø nay trôû ñi, ta nguyeän khoâng coøn höôûng thoï thuù vui nguõ duïc. Ta nguyeän töông lai seõ thaønh töïu Voâ thöôïng Chaùnh ñaúng Chaùnh giaùc, nguyeän chuyeån phaùp luaân voâ thöôïng. Hai naøng nghe Boà-taùt noùi nhö vaäy, laïi baïch Boà-taùt: –Ñaïi thaùnh Nhaân giaû, vieäc naøy ñuùng nhö vaäy, Nhaân giaû seõ chöùng quaû Voâ thöôïng Chaùnh ñaúng Chaùnh giaùc. Sau khi Ngaøi ñaït ñaïo roài, xin ñeán nhaø chuùng toâi. Chuùng toâi mong ñöôïc gaëp Ngaøi ñeå laøm ñeä töû Thanh vaên cuûa Toân giaû. Boà-taùt laïi ñaùp lôøi hai naøng: –Ñuùng vaäy, ñuùng vaäy. Ñuùng nhö lôøi nguyeän cuûa hai chò em. Töø ñoù trôû ñi hai naøng moãi ngaøy ñem ñoà aên daâng cuùng Boà-taùt, roài duøng bô daàu thoa treân mình Boà-taùt vaø sau ñoù duøng nöôùc noùng taém röûa thaân theå Boà-taùt. Cöù nhö theá thaân theå Boà-taùt laàn laàn phuïc hoài töôùng toát nhö xöa. Khi aáy Boà-taùt baûo hai naøng: –Chò em ngöôøi töø nay trôû ñi, hai naøng khoâng ñöôïc töï yù ñem nöôùc taém thaân ta, thoâi vieäc ñoù ñi, chæ caàn ñem thöùc aên. Vì sao? Töø nay veà sau, neáu thaân Ta cuøng ngöôøi nöõ tieáp xuùc thì khoâng ñöôïc. YÙ Ta chaúng thích, yù Ta chaúng phaûi nhö vaäy. Thuôû aáy, coù moät keû chaên deâ vì thaáy Boà-taùt tu khoå haïnh thaân theå oám yeáu, laïi thaáy Boà-taùt heát söùc sieâng naêng caàn khoå, neân ñoái vôùi Ngaøi, sinh taâm hoan hyû, lieàn ñeán nôi quyø xuoáng, baïch Boà-taùt: –Thöa Ñaïi Thaùnh Toân giaû, ngaøy nay tuøy yù toâi muoán toân troïng phuïng söï cuùng döôøng Toân giaû, khoâng bieát yù cuûa Ngaøi coù chaáp nhaän hay chaêng? Boà-taùt ñaùp:

–Neáu ngöôøi thaáy ñuùng luùc, thì sôùm saém caùc vaät tuøy theo yù muoán cuûa ngöôøi. Ngöôøi chaên deâ lieàn duøng daàu thoa treân thaân Boà-taùt, roài ñem söõa deâ daâng cuùng cho Boà-taùt duøng, laïi beû caønh ñaïi thoï Ni-caâu-ña caém treân ñaát che maùt cho Boà-taùt. Nhöng do thaàn löïc cuûa Boà-taùt caønh caây Ni-caâu-ñaø vöøa caém xuoáng ñaát, lieàn moïc thaønh thaân caây caønh laù hoa quaû… taát caû ñeàu ñaày ñuû. Ngöôøi ñöông thôøi troâng thaáy, goïi caây naøy laø “Caây Ni-caâu-ñaø chaên deâ troàng.” Khi Boà-taùt aên thöùc aên thoâ, naêm vò tieân ñoàng tu vôùi Boà-taùt, thaûo luaän vôùi nhau: –Ngaøy nay Thaùi töû Taát-ñaït-ña thoaùi thaát thieàn ñònh trôû laïi tính cuõ, khoâng coøn trì giôùi, nay Thaùi töû thaønh ngöôøi giaûi ñaõi, khoâng coøn tòch ñònh, taâm sinh roái loaïn. Pheâ bình nhö vaäy roài, ñoái vôùi Boà-taùt, hoï ngao ngaùn phæ baùng, xa lìa Boà-taùt maø ñi nôi khaùc. Laàn laàn, hoï ñeán nöôùc Ba-la-naïi, vaøo vöôøn Nai tu thieàn ñònh ôû ñoù. Coù keä: Tieân nhaân khoå haïnh caû naêm ngöôøi Thaáy Boà-taùt aên thöùc aên cuùng Cho raèng chaúng coøn tu thieàn ñònh Phoùng tuùng nuoâi döôõng thaân naêm ñaïi.

Nguồn: Giảng Sư (giangsu.io.vn) — văn bản trích từ kho sách cổ và kinh điển.